

> Retouradres POSTBUS 20201 2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Algemene Rekenkamer
Postbus 20015
2500 EA Den Haag

**Directoraat-Generaal van
de Rijksbegroting**
Afdeling Besturing,
Bekostiging en Externe
Verslaggeving

Korte Voorhout 7
2511 CW 'S-GRAVENHAGE
POSTBUS 20201
2500 EE 'S-GRAVENHAGE

Ons kenmerk
2024-0000476481

Uw kenmerk
24003135 R

Datum 24 oktober 2024
Betreft Formeel overleg herziening Stichtingenkader

Geachte heer Duisenberg,

Met interesse heb ik kennisgenomen van uw brief (kenmerk 24003135 R) inzake uw reactie op het concept Kader voor Stichtingen en Verenigingen 2024 (hierna 'Stichtingenkader') en de bijbehorende handreiking.

Net als u onderstreept ik de noodzaak tot helder kabinetsbeleid ten aanzien van privatisering en verzelfstandiging. Het Stichtingenkader en de herziening daarvan, zijn hier een uitwerking van. U merkt op dat het kader geen harde criteria biedt. Het kabinet voert sinds jaar en dag een 'nee, tenzij'-beleid als het gaat om betrokkenheid bij de oprichting van privaatrechtelijke rechtspersonen (waarvan de stichting de meest voorkomende vorm is). Het Stichtingenkader geeft de afwegingen waaruit blijkt dat andere opties de voorkeur genieten boven de oprichting van een nieuwe stichting. Maar tegelijk zijn er uitzonderingssituaties mogelijk. Deze zijn helaas niet op voorhand te definiëren via harde criteria. Het formuleren van dergelijke harde criteria zou bovendien codificeren dat in bepaalde situaties de oprichting van een stichting altijd gerechtvaardigd is. Het voornemen tot oprichting is dus per definitie een uitzonderingssituatie waarbij zowel uw Algemene Rekenkamer en mijn ministerie per casus kijken naar het nut en noodzaak. Daarbij merk ik graag op dat de samenwerking tussen onze ambtenaren in dit dossier positief en productief is. Ik deel dan ook met u de oproep dat de realisatie van het 'nee, tenzij'-beleid blijvende aandacht vraagt en zelfdiscipline vergt.

Ik ben erkentelijk voor het productieve overleg met uw ambtenaren in aanloop naar de herziening van het Stichtingenkader. Uw aanbevelingen die in uw brief worden uitgelicht, sluiten aan bij de conclusies uit de evaluatie van het Stichtingenkader¹ en de daaropvolgende kabinetsreactie.² Ik ga hieronder in op de door u uitgelichte aanbevelingen.

Meer aandacht voor de verdere levensloop van stichtingen

Ten opzichte van het bestaande Stichtingenkader heeft de herziene versie meer aandacht, en biedt meer handvaten, voor de verdere levensloop van een stichting na het moment van oprichting. Een van de handvaten is het advies aan verantwoordelijk ministers om bij fusie en/of substantiële wijziging van statuten, opnieuw de voorhangprocedure te doorlopen en dus het parlement inspraak te

¹ Kamerstukken II, 2021/22, 31 490, nr. 309.

² Kamerstukken II, 2021/22, 31 490, nr. 323.

geven. U geeft in overweging om dit advies ook te codificeren in de Comptabiliteitswet (CW).

Ik begrijp uw aanbeveling maar ik merk tegelijk op dat er een groot aantal stichtingen bestaat die een oprichtingsrelatie hebben met de Rijksoverheid. Wat onder "substantiële" wijzigingen valt, is op voorhand niet of nauwelijks vast te leggen in harde criteria. Het zou buitenproportioneel zijn om bij elke statutenwijziging van deze stichtingen verplicht opnieuw de voorhangprocedure in het parlement te doorlopen (inclusief het daaraan voorafgaande overleg met uw ambtenaren en advies van mijn ambtenaren). Daarom kies ik qua regelgeving voor deze vermelding in het Stichtingenkader om vakministers te wijzen op de overweging om significante statutenwijzigingen opnieuw voor te hangen. Aanvullend schrijft het Stichtingenkader nu voor dat er bij nieuwe stichtingen statutair wordt vastgelegd dat de betrokken minister minimaal geïnformeerd wordt (en mogelijk goedkeuring moet geven) bij een significante statutenwijziging, fusie of opheffing. Zodoende wordt de betrokken minister altijd in staat wordt gesteld om de afweging te maken om dit al dan niet opnieuw voor te hangen. Aanvullend hierop, in de begeleidende brief bij het Stichtingenkader, spreekt het kabinet nogmaals uit dat het van belang wordt geacht om significante statutenwijzigingen opnieuw voor te hangen.

Reikwijdte 'doen oprichten'

Dat brengt mij bij uw tweede aanbeveling, om de nieuw geformuleerde reikwijdte van het begrip 'doen oprichten' op te nemen in de memorie van toelichting van de CW. Om wetstechnische redenen kan niet alleen de memorie van toelichting worden aangevuld zonder dat het bijhorende wetsartikel wordt gewijzigd. Maar ik deel met u de overtuiging dat diverse interpretaties van dit begrip onwenselijk zijn. Daarom spreekt het kabinet in de begeleidende brief bij het Stichtingenkader ook uit dat in het geval van twijfel over 'doen oprichten', het goed is dat voorzichtigheid wordt betracht en de voorhangprocedure wordt doorlopen. Overigens, in de huidige memorie van toelichting van de CW staat nu al wel een verwijzing naar het Stichtingenkader op dit punt, dus via die route komt men alsnog uit bij de nieuwe formulering van 'doen oprichten'.

Vervolg

Als het herziene Stichtingenkader wordt verzonden naar de Staten-Generaal zal ik uw brief en deze reactie mee sturen.

Hoogachtend,
De Minister van Financiën,

E. Heinen

**Directoraat-Generaal van
de Rijksbegroting**
Afdeling Besturing,
Bekostiging en Externe
Verslaggeving

Datum
24 oktober 2024

Ons kenmerk
2024-0000476481